

2, 2.

N. STEINGRÍMUR THORLÁKSSON
RITSTJÓRI.

Jan. 1907.

NÝTT ÁR.

Gamla árið er búið að kveðja. Það er farið og kemur aldrei aftur.

Hvernig kvaddi það? Tókuð þið eftir því?

Það kallaði ekki hátt til okkar, þegar það kvaddi. En það leit til okkar um leið og það fór út. Og ef við höfum tekið eftir augnaráði þess þá, gleymum við því ekki undir eins. Annaðhvort hefur sorg talað út úr augnaráðinu eða blíðu-bros. Sorg, ef við vorum vond við gamla árið. Blíðu-bros, ef við vorum góð við það.

Hvernig vorum við þá við það? — — —

En svo er nýárið komið — nýbúið að heilsa upp á okkur.

Það er nýr gestur. Við höfum aldrei séð hann fyrr. Og þegar við virðum nýja gestinn fyrir okkur, þá kemur okkur til hugar: Hvernig gestur skyldi hann þá verða? Hvernig skyldi hann verða við okkur?

En er til nokkurs að spyrja nokkurn að því? Þekkir nokkur hann?

Enginn hefur séð hann til þess að kynnst honum nokkuð. Hann er öllum jafn-ókunnugur.

Það er einkennilegur gestur—þetta. Það líka er einkennilegt við hann, að hann kemur inn til okkar án þess að við bjóðum honum það, og tekur sér sæti og sest að hjá okkur án þess við bjóðum honum það.

Ættum við ekki að vera hrædd við hann?

Þið eruð hrædd við suma gesti, börn; þið farið þá helst út í horn og felið ykkur, þegar þið sjáið þá.

En við þennan ókunna og einkennilega gest eruð þið ekki neitt hrædd. Þið farið ekki í neinar felur fyrir honum. Þið ósjálfrátt fagnið honum.

Það er vonin í ykkur, sem fagnar — vonin, sem gerir gestinn í augum ykkar svo fallegan og góðan.

GOTT AR.

Það er einmitt það, sem þið viljið og vonist eftir, að árið verði gott. Enda viljum við það öll. Þess vegna óskum við hverjir öðrum góðs og blessaðs nýárs.

Þurfa nú vonir ykkar að bregðast? Nei. Og þess vegna þurfið þið ekki að óttast nýja gestinn ókunna og einkennilega.

Hann vill vera ykkur góður gestur. Kemur einmitt í þeim tilgangi. Er sendur af guði til ykkar til þess að vera ykkur góður gestur.

Guð er góður. Og frá honum koma að eins góðar gjafir. Og hann gefur okkur þær allar til þess að þær verði okkur öllum að eins til góðs.

GÓÐ BÖRN.

Undir einu er komið, börn, hvort ný gesturinn verður ykkur góður gestur. Undir því er það komið, hvernig þið verðið við hann. Þið sjálf berið ábyrgðina.

Þið getið látið árið verða gott. Og þið getið líka látið það verða slæmt.

„Nú, ef það er undir okkur komið, þá verður árið gott“ — segið þið. „Við viljum, að það verði gott.“

Jæja þá! Látið það þá verða gott. Það stendur á ykkur. Það stendur ekki á guði.

„En hvernig eigum við að fara að því, að láta árið verða gott?“ — spyrjið þið.

Hvernig eigið þið að fara að því? Það skal eg feginn segja ykkur. Þið eigið að vera góð.

„Verður árið gott þá?“ — Já. Árið verður gott þá. Allveg áreiðanlega gott.

„En hvernig eigum við að vera góð?“

Mér þykir vænt um, að þið spyrjið að því. Eg skal segja ykkur það. Þið eigið að fara vel með árið — *nota það vel*. Þá

eruð þið góð. Þið eigið að lofa *guði að gera ykkur góð* — lofa honum að segja ykkur til, laga ykkur, finna að við ykkur og hjálpa ykkur eins og *hann* vill. Þá eruð þið góð, og þá verðið þið góð. Og þá verður árið ykkur gott ár.

Þið megið þá fagna árinu og *cigið* að fagna því, þó þið þekkið *það* ekki neitt. En þið þekkið *guð*. Og þið vitið, að *hann* vill láta árið verða ykkur til góðs, og *árin*, hvort sem þau verða mörg eða fá — *guð*, sem lét Jesúm fæðast og gaf okkur hann, til þess að við öll gætum orðið góð börn hans og átt góðar vonir, sem bregðast ekki. Og til þess að árin gætu orðið okkur góð og æfin öll og eilífðin.

Fögnuð þá nýja árinu í Jesú nafni.

TITUPRJÓNINN.

(Þýtt—handrit H. Kr. Fr.)

Á miðri 18. öld var kaupmaður einn í Danzig, er hét Samuel Richter. Einkverju sinni kom fátækur drengur, tíu vetra gamal, inn í búð hans, og það bókhaldarann um ölmusu. Bókhaldarinn var önnum kafinn og mælti: „Þú fær ekkert,“ og bauð drengnum að snauta burt. „Gefið mér að eins ofur lítinn brauðbita“—mælti drengurinn; „eg hef ekki bragðað mat síðan í gær.“ „Snautaðu burt“—mælti hinn. Drengurinn tók nú til að gráta, og gekk hægt fram að dyrnum.

„Hvað er um að vera?“—mælti kaupmaður og gekk fram; hafði hann séð drenginn, þar sem hann sat í skrifstofu sinni. Bókhaldarinn svaraði: „Það var drengur, sem var að biðja sér beininga.“ og hélt fram vinnu sinni. Í sömu svipan beygði drengur sig niður við dyrnar og tók eitthvað upp af gólfinu, og gekk hægt burt. Richter kallaði á eftir honum og mælti: „Hvað tókstu upp, drengur litli!“ „Tituprjón“—sagði drengurinn grátandi, sneri sér að kaupmanni, og sýndi honum. „Og hvað ætlarðu að gjöra með harn?“—mælti kaupmaður, og horfði meðaumkvunarfullur á drenginn, sem var berfættur, og allur rifinn og tættur. „Treyjan mín er götót“—svaraði drengurinn; „eg ætla að næla saman stærsta gatið með prjóninum, það er betra en ekki neitt.“ Horfði hann um leið mjög hreinskilnislega í augu kaupmanni. „En blygðast þú þín eigi“—mælti Richter, „að biðja þér beininga svona ungur?“ „Góði herra!“—mælti drengurinn; „eg vildi heldur vinna, en eg hef ekkert numið, og eg er of lítill til að þreskja eða saga brennivíð. Hún veslings-móðir mín er með“

öllu matarlaus; faðir minn er dáinn fyrir þremur vikum; og systkin mín ung hafa lengi einskis neytt. Eg gat ekki staðist að sjá móður mína gráta, og því hljóp eg að heiman, og hef eg marga hjálpar beiðið, en hjá flestum fengið að eins atyrði. Bóndi einn gaf mér í gær-morgun matarbita einn, en síðan hef eg ekkert fengið.“

Kaupmaður komst við af sögu drengsins, sem bæði var barnleg og hispurslaus. Hann tók nokkra peninga upp úr vasa sínum og mælti til drengsins: „Þarna hefur þú hálf gyllini; hlauptu til bakarans á næsta strætishorni, og kauptu brauð fyrir helming gyllinisins handa þér og systkinum þínum, en afganginn færir þú mér aftur.“ „Guð mun umbuna yður góðsæmd yðar“—sagði drengurinn, og þaut þegar á braut. „Átt-skildingur hefði verið nóg“—muldraði skrifarinn. „Nú h'ær hann að yður, og hleypur burt með alla peningana, og hirðir ekkert um, hvað þér sögðu honum.“ „Það gerir hann ekki“—mælti kaupmaður. „Hann lítur út til að vera öf vandadur til í ess.“ Ekki leið langt um áður drengurinn kom hlaupandi sem fætur toguðu og hélt á stóru rúgbrauði í annarri hendi, en þennináleifarnar í hinn. „Hér eru peningarnir, herra minn!“—mælti hann með öndina í hálsinum af mæði. Því næst beiddi hann um hníf, svo að hann gæti skoríð sér eina brauðsneið. Skrifaranum tók að snúast hugur og léði hann honum sjálfskeiðing sinn. Drengurinn skar sér eina sneið af brauðinu, en lagði þá alt í einu frá sér brauðið og hnífinn, lagði saman hendur sínar og mælti fram með andakt þessa hina stuttu borðbæn: „Kom þú, drottinn Jesús, og vertu gestur minn, og blessa það, sem þú hefir gefið mér.“ Þessi hrein-skilni og guðrækni fékk mjög á kaupmanninn; ósjálfrátt lagði hann saman hendur sínar, og mintist með innilegri þakklátsemi æsku sinnar; því að þá hafði hann sjálfur reynt mótlæti og áhyggjur, en einnig hjálð góðra manna og blessun drottins. Hann hafði yndi af að horfa á drenginn, þar sem hann sat og snæddi, og spurði hann nákvæmar um ástæður móður hans og sjálfs hans. Pilturinn sagði honum einlæglega frá, hvernig foreldrum hans hafði gengið, og sá kaupmaður af því, hve innilega ást pilturinn bar til móður sinnar og systkina, og að hann var röskur og fjörugur: fékk hann því enn meiri velvild til hans, og hugsaði með sér: „Eg er maður auðugur, og á að eins eitt barn. Piltur þessi er sjálfsagt lifandi skulda-bréf, sem drottinn hefur til þakklátsemi minnar. „Heyrðu, piltur minn!“—mælti hann þá við drenginn, „hefur þú löngun til að nema nokkuð?“ „Það vildi eg gjarnan“—svaraði drengurinn.

ur; „eg get þó lesið dálítið í Fræðunum.“ Tók hann um leið hver upp úr vasa sínum, fletti því upp og las nokkurn veginn reiprennandi: „Heiðra skaltu föður þinn og móður, svo að þér vegni vel, og þú verðir langlífur í landinu.“ „Þetta las eg í gær á leiðinni“—mælti hann við kaupmanninn; „eg var orðinn þreyttur, og hafði setst undir tré eitt; lengra er eg ekki kominn; því að heima varð eg ávalt að bera hann bróður minn litla, af því að móðir mín var svo sjúk.“ „Eg vil vera faðir þinn“—sagði Richter kaupmaður. „Ef þú ert góður og iðinn, þá vil eg annast þig; eg skal láta kenna þér eitthvað, og gefa þér mat og drykk, og þegar þú verður stærri og getur sjálfur aflað þér einhvers, getur þú, ef til vill, styrkt móður þína og systkin, og þannig fullnægt boðorði drottins.“

„Þetta var vel“—mætti pilturinn forviða, kysti á hönd kaupmanni og stökk upp af fögnuði. „En hún móðir mín hefur enn ekkert til matar“—mætti hann því næst, og varð alt í einu hljóður og sorghitinn. Kaupmaður lét senda móður hans bæði peninga og vistir. Jafnframt fékk hún að vita, að pilturinn, sem hét Kristofer Gottlieb, yrði kyrr hjá kaupmanni, og mundi fá að læra eitthvað þarflegt. Pilturinn fékk brátt ný föt, og um miðdegið fór kaupmaður með hann heim til sín, og sagði konu sinni, hvernig á honum stæði, og hvað hann hefði í huga með hann.

Kristofer var hjá kaupmanni þessum í sex ár; fjögur þeirra var hann í skóla, og tók hann þar góðum framförum, með því að hann var vel gáfaður og ávalt iðinn. Helming skotsilfurs þess, er fóstri hans gaf honum, sendi hann allajafna móður sinni; og með styrk Richters höfðu kjör hennar batnað svo, að hún þurfti ekki að liggja uppi á öðrum. Fyrir hinn helming skotsilfurs síns kevpti Kristofer pennafjaðrir, og hafði hann numið af manni einum frá Hamborg að hreinsa þær og faga, og gat hann svo selt þær lágu verði, og þó með ábata. Á hennan hátt aflaði hann sér fjárstofns nokkurs; en kaupmaður jók hann með því að setja hann á leigu. Fyrir fé þetta kevpti hann hör og hamp, þá er hann einhverju sinni heimsótti móður sína. Vers'un þessi tókst honum svo vel, að eftir þriju ár átti hann fimm hundruð ríkisdali, en þeim peningum varði fóstri hans til kaupa á sekkjastriga. Og græddi Kristofer á fáum árum svo mikil við vraslun þessa, að peningar hans voru orðnir fimtán hundruð ríkisdalir. Þá er náms-tími Kristofers var liðinn, varð hann verslunarþjónn hjá fóstura sínum; var hann í þeirri stöðu í fimm ár, og stundaði gagn

fóstra síns með iðni og alúð. Síðan gjörðist hann verslunarfélagi Richters, og skyldi hann hafa þriðjung alls ábata. Alla þessa stund hafði hann ríkulega styrkt móður sína og bræður; en tveir þeirra dóu, og móðir þeirra skömmu síðar. En naumast hafði hann náð sér aftur eftir harm sinn út af ættingjamissinum, þá er fóstri hans, er hann unni hugáttum, lagðist veikur, og lá í tvö ár. Kristofer gjörði þá alt, sem þakklátsemi, iðni og trúmenska megnaði, og sýndi með því, að velgjörðir Richters höfðu ekki komið niður á neinum vanþakklátum óþokka. Hann var óþreytandi við verslunina, en vakti þó oft á nóttum hjá fóstra sínum veikum, og huggaði konu hans og dóttur bæði fyrir og eftir lát Richters. Hann gekk síðan að eiga dóttur Richters, 1789, og tíu árum eftir dauða hans var verslun erfingja hans í einhverjum mestu metum í Danzig. Tengdamóður sína annaðist Kristofer og hjúkraði með sonarlegri ást og umhyggju, þangað til hún andaðist á 72. aldrsári. Með því að hann átti sjálfur engin börn, tók hann til sín tvo hina elstu bræðrasyni sína, og sá vel fyrir þeim. Hann gleymdi heldur ekkí snauðum mönnum og munaðarlausum, en gaf þeim stórgjafir, og í harðæri einu hjálpaði hann bæði í orði og verki fjölda þurfandi manna. Með gleði og þakklátsemi til guðs mintist hann ávalt hinnar fyrri eyndar sinnar og þess, hvernig drottinn hafði frelsað hann á dásamlegan hátt. Tituprjóninn, sem hafði verið tilefnið til hamingju hans, geymdi hann vandlega til minningar um liðna tíma. Áður hafði hann haft hann í erminni á hinni rifnu léreftstreyju sinni, en nú glóði hann í dýru hollensku klæði. Og gjörði hann þá ráðstöfun fyrir honum, að hann skyldi ganga að erfðum til ættingja sinna, og skyldi elsti maður í ættinni ávalt bera hann. Oft sagði hann æfisögu sína, er hana sat með kunningjum sínum og ættingjum. Þá er hann stóð upp frá borðum, mælti hann oft á þessa leið: „Síðað, þæru börn! hve oft drottinn gjörir mikla hluti við þá, er elska hann og treysta honum. Verið auðmjúk og hegðið yður eftir hans vilja, og treystið ósporrækum vegum hans, og almáttugri og algóðri stjórn hans. En ef þér viljið heiðra hann og lofa, sem ber, þá elskið og bræður yðar; verið iðin og trúlynd í starfi yðar; gjörið gott snauðum mönnum og þurfandi, og mun þá blessun hins almáttka vera með yður og börnum yðar til síðustu stundar.“

ENGIN MINKUN.

Mörgum bykir minkunn að gera hitt og þetta, eins og t. d. það að þvo gólf, svarta stó, bera út skólp, moka fjós og annað

þvílíkt. Þeim finst það geri þá að minni mönnum. Og hafi þeir orðið að gera ýmislegt af þessu tægi, þá vilja þeir, þegar þeir eru orðnir „menn“ út af lífinu gleyma því. Og ef nokkur minnst á það, eða minnir þá á það, verða þeir vondir. Þeim finst það skömm fyrir sig, að nokkur skuli hugsa um þá—aðra eins menn!—í sambandi við önnur eins verk. En sú heimska!

Það er engin minkunn að því að gera neitt nema það, sem er ljótt og syndsamlegt. Allir, sem ant er um sóma sinn, ættu að skammast sín fyrir það.

Og hver sá, sem ekki er ant um sóma sinn, er enginn maður.

Við ættum að skammast okkar fyrir ljótt og syndsamlegt orðbragð, fyrir að skrökva að náunga okkar eða svíkja hann, fyrir að lifa eða hafa lifað í drykkjuskap eða öðrum ólífnaði, fyrir að stunda eða hafa stundað þá iðn, sem leiðir aðra út í spilling og eynd, eins og t.d. *vinsala*, fyrir að hafa eða hafa haft ljótt fyrir öðrum og með því komið þeim til þess, sem ilt er. Fyrir alt *slíkt* ættum við að skammast okkar, ef við viljum vera menn.

En það er líka annað, sem minkunn er að. Það er minkunn að því að gera illa verk sitt. Hvað lítilfjörleggt sem það er, þá eigum við að gera það vel. Það er sómi fyrir okkur. En ef við gerum það illa, þá er það okkur til minkunnar.

Það voru einu sinni tveir lögmenn, sem voru keppinautar hvor annars. Annar þeirra öfundaði hinn fyrir það, að honum gekk betur. Og einu sinni ætlaði hann sér að sverta hann í augum fólks með því að segja við hann í áheyrn fjölda manns: „Ertu búinn að gleyma því, að þú svertir skóna hans föður míns?“—„Nei. Eg man það“—svaraði hinn rólega án þess að láta sér þykja nokkur minkunn að því að vera mintur á þetta. „En eg veit, að eg gerði það *vel*“—bætti hann við. Og það, sem átti að rýra álit hans, varð til þess að auka það.

Þörnin mín! Hvað sem þið gerið, þá gerið það vel. Og látið ykkur ekki þykja minkunn að neinu, nema því, sem er ljótt, ilt og *syndsamlegt*. Það gerir ykkur æfinlega að *minni mönnum*. Og látið ykkur vera ant um *sóma* ykkar. Það gera allir þeir, sem vilja vera *menn*.

SUNNUDAGSSKÓLAÞING á að halda í Winnipeg þriðjud. 12. Febrúar eftir hádegi og um kvöldið. Er þá niður sett fargja'd með járnbrautum (hin svo kallaða *bonspiel*-vika). Margir koma þá til Winnipeg sér til skemtunar. Ættu sunnu-

dagsskólakennarar sérstaklega að nota tækifærið og koma á þingið.

SPURNINGAR.—Ef börn eða mæður vildu senda ritstjóra „Barnanna“ spurningar, mundi það vera honum ánægja að leysa úr þeim, eftir því sem honum væri unt.

NÝIR LJÓSGEISLAR.

Nú eru komnir út nýir *Ljósgeislar*. Hinir fyrri eru uppseldir. Þeir fengu ágætar viðtökur; enda var engin ástæða til annars en að taka þeim vel. Enn þá minni ástæða verður til þess að taka nýju „Ljósgeislunum“, sem nú eiga að koma, öðruvísi en vel. Enda er eg viss um, að þeim verður fagnað stórkostlega af öllum, bæði ungum og gömlum, þegar þeir sýna sig. Eg tel það stórkostlegt happ fyrir okkur Íslendinga, að eignast önnur eins spjöld og þessi á íslensku handa börnunum okkar. Við höfum átt svo lítið af því tægi handa þeim, og aldrei neitt jafn-fallegt. Þetta er ekkert skrum. Þau munu bera sér sjálf vitni, spjöldin. Það eru litmyndir. Myndin öðrum megin, en lexían hinum megin, eins og á fyrri „Ljósgeislunum“, en aðrar myndir og aðrar lexíur. Verðið er búist við að verði 15 ct., þegar 5 eintök eru tekin í einu eða fleiri (52 spjöld í hverju eintaki), annars 20 ct. Pantanir ættu að sendast þegar til ritstjóra „Barnanna“. En borgunin verður að fylgja þeim.

„Sameiningin“ kemr út mánaðarlega. Hvert númer tvær arkir heilar. Verð einn dollar um árið. Skrifstofa 118 Emily St., Winnipeg, Canada. „Börnin“—barnablaðið nýja—er sérstök deild í „Sam.“, hálf örk. Address ritstjóra „Barnanna“: Selkirk, Man. — „Börnin“ koma og út sérstaklega—og eru seld fyrir 35 ct.

Hr. Sigrbjörn A. Gíslason í Reykjavík er aðal-umboðsmaðr „Sam.“ á Íslandi.

Hr. Jón J. Vopni er féhirðir og ráðsmaðr „Sam.“ og „Barnanna“.

Address: Sameiningin, P. O. Box 689, Winnipeg, Man.
Canada.